

Monitoring Varkensproefbedrijf Lelystad

Ineke Eijck

Varkensproefbedrijf de Waiboerhoeve in Lelystad gaat de komende jaren de hoge gezondheidstatus van de varkenspopulatie screenen met behulp van verschillende testmethoden. Dit om vast te kunnen stellen in welke mate deze status behouden kan worden met een stringent maar praktijkgericht hygiëneprotocol.

Ervaringen buitenland

Om in de toekomst te kunnen blijven produceren, moet nadrukkelijker rekening worden gehouden met maatschappelijke eisen op het gebied van onder meer dierwelzijn, diergezondheid en productveiligheid. Er zijn inmiddels programma's opgezet om bedrijven vrij te krijgen en vervolgens vrij te houden van een aantal besmettelijke dierziektes. Ervaringen uit onder andere Denemarken en Frankrijk hebben aangetoond dat een hoge ziekte-vrijstatus positief uitwerkt op de technische en economische resultaten. Het dringt het diergeneesmiddelengebruik terug en verhoogt de voedselveiligheid.

SPF

Het bedrijf is binnen drie weken bevolkt met SPF-dieren (Specific Pathogen Free) van de fokkerij organisatie Topigs uit Frankrijk. Ze zijn gegarandeerd vrij van een groot aantal verwekkers van infectieziekten.

Doel

Doel van het project is inzicht te verkrijgen in de mogelijkheden om bij bedrijfsbevolking een varkensstapel met een hoge ziekte-vrijstatus via stringente hygiënemaatregelen gedurende meerdere jaren vrij te houden van bepaalde ziekten en het perspectief van deze vrijwaringstrategie voor praktijkbedrijven.

Monitoringsysteem

Aan de hand van een literatuurstudie, gesprekken met experts over de waarde van de verschillende diagnostische mogelijkheden en eerder opgedane ervaringen in een vergelijkbare studie in de bedrijfshygiënische unit op het voormalige proefbedrijf in Rosmalen (1996) is er een monitoringsysteem ontwikkeld voor het varkensproefbedrijf Lelystad. Monitoring heeft als doel de afwezigheid van de vooraf gekozen ziekten, in een bepaalde periode, met een bepaalde zekerheid aan te tonen.

Proefopzet en waarnemingen

Bij aankomst van de dieren in Lelystad is van alle varkens een bloedmonster genomen en van een deel van de dieren is een neus- en keelwab genomen. Een deel van de bloedmonsters en de neus- en keelwabs zijn onderzocht op bepaalde ziektekiemen waarvoor de SPF-status geldt. Een deel van deze monsters is gebruikt om het bedrijf vrij te certificeren van ziekten waarvoor in Nederland een certificaat te behalen valt, namelijk ziekte van Aujeszky, klassieke varkenspest, blaasjesziekte, schurft en Atrofische Rhinitis. Monitoring vindt op verschillende manieren plaats afhankelijk van de op te sporen kiemen. Elke maand wordt de hele varkensstapel aan een klinische inspectie onderworpen. Elke vier maanden wordt er bij 30 dieren bloed afgenomen en onderzocht op antistoffen tegen eenzijdige longontsteking (APP), enzootische pneumonie (*Mycoplasma hyopneumoniae*), griep (Influenza), abortus blauw (PRRSV) en Salmonella. Tevens wordt elke vier maanden van een aantal dieren de mest onderzocht op wormen, vibrio (*Brachyspira hyodysenteriae*) en salmonella en er worden regelmatig keelwabs onderzocht op verschillende typen streptococci. Een ander belangrijk onderdeel van het monitoringsysteem naar de verschillende ziekteverwekkers die hier intrede kunnen doen op het bedrijf zijn secties van acuut zieke en dode dieren. Een aantal ziekten zal via de wettelijke programma's (varkenspest, blaasjesziekte en ziekte van Aujeszky) gescreend worden. En dan zijn er nog ziekten waarvoor het bedrijf op vrijwillige basis (schurft en snuffelziekte (AR)) een erkende status heeft behaald en zal op vaste tijdstippen door de GD gescreend worden.

Hygiëneprotocol en SOP's (Standard Operating Procedures)

Het hygiëneprotocol is opgesteld aan de hand van protocollen die ontwikkeld zijn voor de Diergezondheidsindex en aan de hand van toegangsprotocollen op SPF-bedrijven elders op de wereld. Er zijn protocollen gemaakt voor 'de ontvangst van bezoekers' tot 'het afleveren van dieren' en alles wat daar tussen ligt. Hierbij is veel aandacht besteed aan het in kaart brengen van 'kritische punten' in de bedrijfsvoering die risico's in zich dragen op insleep van besmettelijke dierziektes. In de SOP's staan de te volgen procedures bij het signaleren van ziekten waarvan het bedrijf vrij behoort te zijn, en het plan van aanpak. 🚫